

Правна рамка и процедури за отпускане на
финансова компенсация на жертви на трафик на хора – граждани на трети страни

Онлайн семинар 11 – 12 юни 2020 г.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА В ИДЕНТИФИКАЦИЯТА, ПОДКРЕПАТА И КОМПЕНСАЦИЯТА НА ЧУЖДЕСТРАННИ ЖЕРТВИ НА ТРАФИК НА ХОРА

Добряна Петкова, и.д. секретар на НКБТХ

Тази презентация е изготвена с финансовата подкрепа на Програма „Правосъдие“ на Европейския съюз. Съдържанието ѝ е изключителна отговорност на автора и в никакъв случай не би следвало да се разглежда като отразяващо гледната точка на Европейската комисия

Предизвикателства:

познаване на „целевата група“ и техните права

Чуждестранни граждани, търсеци международна закрила, мигриращи, получили статут – някои от причините да попадат в категорията “група в риск”

Figure 4: Risk factors for people travelling along the Balkan route and in destination countries

Какво сочат анализите от докладите по темата?

- Около половината от всички (държави-членки) разполагат с данни за жертви, открити в процедури за международна закрила, но източниците на данни са непоследователни и непълни, което затруднява предоставянето на изчерпателна представа за обхвата на проблема на равнище ЕС. Независимо от това фактът, че има доказателства за **неидентифицирани жертви**, може да означава различни неща, но със сигурност че не им е предоставена закрилата и помощта, на които имат право съгласно законодателството на ЕС
- С оглед на това, **проактивните методи** за откриване в държавите-членки могат да се считат за добра практика и редица държави-членки прилагат методи като проверка на всички кандидати за международна закрила, обучение на работещите по случаи и предоставяне на информация, както за професионалистите, така и за търсещите закрила
- **България** е основно страна на **произход и транзит** за жертви на трафик на хора, но не са изключение и ситуации, когато се явява страна на дестинация.

Причините, поради които жертви на ТНХ могат да са в процедура за международна закрила

- Страх от преследване или риск от сериозни вреди от други участници, а не трафикантите им, ако бъдат върнати в страната на произход;
- Могат да са изложени на риск от преследване или вреда от страна на трафикантите, ако бъдат завърнати в страната на произход;
- Защото се нуждаят от защита, но не поради риск от вреди в страна на произход;
- Могат да кандидатстват за защита с фалшива история под натиска на техните трафиканти, които искат от тях да легализират своя престой, така че експлоатацията да може продължи.

България като страна на произход: профил на жертвите - някои основни характеристики

- Нисък социален/ икономически статус
- Липса на социален опит и/или житейски опит
- Ниско ниво и/или липса на образование
- Неспособност за оценка на рисковете при пътуване
- Медицински и емоционални/ психически проблеми
- Пол и възраст (в зависимост от формата на ТНХ)
- Произход от дис-функционални семейства - Мнозинството жертви на трафика произлизат от неустойчиви или разрушени семейства; предходно преживели насилие (нормализирано насилие)

Права на жертвите на трафик на хора

- Право на закрила и подкрепа;
- Право на период за размисъл;
- Достъп до правна помощ;
- Право на информация;
- Право на защита на физическата неприкосновеност;
- Право на специална защита на свидетел;
- Право на безопасност и защита на личния живот;
- Право на обезщетение (и финансова компенсация по ЗПФКПП)

Предизвикателства:

**познаване на законодателната и институционална
рамка, с цел нейното реално ползване**

Политики за противодействие на трафика на хора и институционална рамка

Основаващи се на Закона за борба с трафика на хора (ЗБТХ) /в хронологичен порядък с оглед създаването им/ :

- Национална и местни комисии за борба с трафика на хора (НКБТХ към МС и 10 МКБТХ към Общини) - 2004
- Ежегодна, Национална програма за противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите - 2007
- Национален механизъм за насочване и подкрепа на жертви на трафик на хора (НМН) – разработен 2010 и приет с решение на МС през 2016
- Национална стратегия за борба с трафика на хора и закрила на жертвите (2017-2021)

НАЦИОНАЛНА КОМИСИЯ ЗА БОРБА С ТРАФИКА НА ХОРА

СЕКРЕТАРИАТ

**ПОСТОЯННА
РАБОТНА ГРУПА**

**10 МЕСТНИ
КОМИСИИ**

**3 ДЪРЖАВНИ
ПРИЮТА ЗА ЖЕРТВИ
НА ТНХ и 2 ЦЕНТЪРА**

Формална идентификация

Органите на досъдебното производство – прокурорът и разследващите органи.

Неформална идентификация

- НКБТХ и МКБТХ; Държавни и общински институции;
- Неправителствени и международни организации;
- Социални услуги; социални и/или хуманитарни работници; Медицински специалисти;
- Близки на пострадалото лице или самото пострадало лице;
- Представители на медии, църква, др.

Неформалната идентификация дава възможност за незабавен достъп на „потенциалната/ предполагаемата“ жертва за незабавен достъп до услугите и програмите за подкрепа, предвидени в НМН.

Неформалното идентифициране (на 1во ниво) от страна на различни участници се счита за добра практика и е особено важно, с оглед на липсата (рядка) на себеидентификация /жертвата често не знае, че е жертва на престъплението “трафик на хора”;

Национален механизъм за насочване и подкрепа на жертви на трафик (НМН)

СОП 1: Идентифик. и насочване

- Стъпка 1.1. Идентификация
- Стъпка 1.2. Оценка на риск
- Стъпка 1.3. Идентификация на основните нужди
- Стъпка 1.4. Насочване

СОП 2: Помощ и подкрепа

- Стъпка 2.1. Кризисна интервенция
- Стъпка 2.2. Подкрепа по време на периода на размисъл

СОП 3: Соц. включване и реинтеграция

- Стъпка 3.1. Дългосрочна психологическа подкрепа и овластяване
- Стъпка 3.2. Безопасно завръщане (доброволно)
- Стъпка 3.3. Участие в криминалното производство
- Стъпка 3.4. Финансова компенсация

ПРОВЕРКА НА ИНДИКАТОРИТЕ

Проверката за индикатори за трафик на хора включва установяване на самоличността на кандидата, пътуването му, маршрут и подробности за влизането му в държавата, като всякаква допълнителна индикация за трафик, би била достатъчна за приемане на последващи действия.

Скрининг обикновено включва въпроси, зададени във връзка със страната на произход на кандидата, самоличността, решението да напусне страната и пътуването до (държава-членка). В Холандия например на кандидата се задават следните въпроси:

- Сам ли взехте решението да напуснете страната си?
- Някой опита ли се да ви убеди да напуснете страната си?
- Как ви убеди този човек? Дали ви даде обещания за по-добро бъдеще? (и т.н.)

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА: Принципи на работа

- Безусловна подкрепа
- Сигурност и безопасност
- Конфиденциалност и защита на личната информация
- Недискриминативно и не-обвинително отношение
- Защита на интересите на пострадалото лице
- Участие на пострадалите във взимането на всички решения, свързани с тях
- Информирано съгласие
- Обективност при представяне на информацията
- Индивидуален подход
- Емоционална подкрепа
- Уважение към страданието
- Върховенство на интересите и благосъстоянието на детето (в случаите на деца)

При водене на беседа с жертвите на ТНХ

- да се избягват прояви на недоверие;
- да не се допуска поведение и отношение като към виновно лице;
- предоставяне на време свидетелят да свикне с обстановката преди разпита, усилия за осигуряване на удобство и безопасност;
- поведението на свидетеля да не се възприема себеотносно (лично);
- участие на психолог;
- избягване на униформи и друго професионално облекло;
- да се избягва въпросът „защо?“;
- предоставяне на жертвата на контрол върху средата;
- свидетелят да бъде стабилизирани психически и физически – роля на НПО.

УСЛУГИ КЪМ НКБТХ

- За 2019 г. : 25 ЖТХ са получили подкрепа в 5-те услуги, специализирани за пострадали от трафик към НКБТХ. От тях 19 лица са били експлоатирани сексуално, двама трудово, а четирима са въввлечени в трафик с цел принудителна просия. При част от случаите е предприето и настаняване на пострадали жени заедно с децата им (4 обгрижени деца); 9 от получените подкрепа са успешно интегрирани на пазара на труда. Всички обгрижени лица в приютите на НКБТХ съдействат на разследващите за разкриване на престъплението. Към центровете за закрила и подкрепа, психологическо и правно консултиране са получили още 4 ЖТХ;
- В периода 01.01.2020 г. – 30.04.2020 г. в услугите към Комисията са настанени и обгрижени 11 пълнолетни лица и 2 деца заедно със своята майка.

Работа по случаи на чуждестранни граждани: примери от практиката

Граждани от Полша, Румъния, Буркина Фасо, Афганистан, Сиера Леоне, Украйна, Киргистан

ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ И КОНТАКТ

АДМИНИСТРАЦИЯ НА НАЦИОНАЛНАТА
КОМИСИЯ ЗА
БОРБА С ТРАФИКА НА ХОРА

Тел: + 359 2 807 80 50

office@antitraffic.government.bg
www.antitraffic.government.bg
www.facebook.com/NCCTHB

...

гр. София 1797,
бул. „Г. М. Димитров“ 52А, ет. 1

